
Obsah

PRVNÍ KAPITOLA

(Helena Zášková)

1. Teoretické aspekty altruismu	13
1.1 Terminologické vymezení	13
1.2 Pojetí altruismu	16
1.2.1 Filozofické pojetí altruismu	18
1.2.2 Evoluční pojetí altruismu	25
1.2.2.1 Kulturně evoluční pojetí altruismu	39
1.2.3 Psychologické pojetí altruismu	41
1.2.3.1 Počáteční psychologické přístupy k egoismu/altruismu	41
1.2.3.2 Současné sociálněpsychologické koncepte altruismu	45

DRUHÁ KAPITOLA

(Helena Zášková)

2. Teoretické aspekty prosociálního chování	49
2.1 Druhy prosociálního chování	49
2.2 Pravděpodobnost poskytnutí pomoci	52
2.3 Teorie prosociálního chování	54
2.3.1 Prosociální chování jako důsledek internalizace sociálních norem	55
2.3.2 Prosociální chování jako důsledek osobních norem	62
2.3.3 Pomoc jako výsledek analýzy nákladů – zisku	63
2.3.4 Prosociální chování jako projev empaticko-altruistického motivu	66
2.3.5 Prosociální chování jako rozhodovací proces	67
2.4 Vývoj prosociálního chování	73
2.4.1 Prosociální chování jako výsledek socializace	81
2.5 Prosociální osobnostní rysy a prosociální tendence	86
2.6 Motivy a emoční moderátory prosociálního chování	94

TŘETÍ KAPITOLA*(Zdeněk Mlčák)*

3. Teoretické aspekty empatie	99
3.1 Nástin konceptuálního vývoje empatie	100
3.2 Problematika současného pojetí empatie	105
3.2.1 Emocionální koncepce empatie	111
3.2.2 Kognitivní koncepce empatie	112
3.2.3 Emocionálně kognitivní koncepce empatie	113
3.2.4 Multifázové koncepce empatie	115
3.2.5 Multidimenzionální koncepce empatie	119
3.3 Fylogenetické aspekty empatie	124
3.4 Ontogenetické aspekty empatie	128
3.5 Emocionální důsledky empatie	136
3.6 Kognitivní důsledky empatie	139
3.7 Empatie a prosociální chování	142
3.8 Měření empatie a její rozvíjení	145

ČTVRTÁ KAPITOLA*(Z. Mlčák: 4.1; 4.4; 4.5; H. Zášková: 4.2; 4.3; 4.6; 4.7; 4.8)*

4. Další proměnné projektu	149
4.1 Pojetí genderu v současné psychologii	149
4.1.1 Nástin ontogeneze genderové identity	151
4.1.2 Gender, prosociální chování a empatie	157
4.2 Dobrovolnictví	159
4.3 Filantropie jako druh prosociálního chování	165
4.4 Pětifaktorový model osobnosti	168
4.5 Afiliativní tendence	172
4.6 Arousabilita	174
4.7 Optimismus	176
4.8 Hodnoty a hodnotová orientace	179

PÁTÁ KAPITOLA*(Helena Zášková)*

5. Výzkumné cíle projektu A	185
5.1 Hypotézy projektu A – A I	186
5.2 Popis souboru, pracovní postup	192
5.3 Použité metody	192

ŠESTÁ KAPITOLA*(Helena Zášková)*

6. Tabulkové a statistické zpracování projektu A, jeho popis	200
6.1 Prosociální rysy a tendence u studentů pomáhajících profesí	200

6.1.1	Prosociální rysy a tendence podle pohlaví a dobrovolnictví . . .	208
6.2	Rysy osobnosti podle pětifaktorového modelu u studentů pomáhajících profesí	213
6.3	Filantropie u studentů pomáhajících profesí	224
6.4	Sociální žádoucnost u studentů pomáhajících profesí	227
6.5	Emoční empatie u studentů pomáhajících profesí	229
6.6	Arousabilita a optimismus u studentů pomáhajících profesí	234
6.7	Exocentrický a endocentrický altruismus u studentů pomáhajících profesí	237
6.8	Hodnoty a hodnotová orientace u studentů pomáhajících profesí . . .	240

SEDMÁ KAPITOLA

(Helena Zášková)

7.	Tabulkové a statistické zpracování projektu A I, jeho popis	249
7.1	Odlíšnosti faktorů velké pětky podle míry prosociálních rysů a tendencí	249
7.2	Faktory velké pětky podle míry prosociálních tendencí	262
7.3	Preference hodnot podle míry prosociálních rysů a tendencí	266

OSMÁ KAPITOLA

(Helena Zášková)

8.	Souhrn nejdůležitějších výsledků projektů A, A I	278
-----------	---	------------

DEVÁTÁ KAPITOLA

(Zdeněk Mlčák)

9.	Výzkumný projekt B	287
9.1	Výzkumné cíle projektu B	288
9.2	Výzkumná metodika projektu B	289
9.3	Výzkumný soubor projektu B	295
9.4	Statistická analýza výsledků projektu B	301
9.5	Výsledky projektu B a jejich diskuse	302
9.5.1	Osobnostní diference z hlediska pohlaví	303
9.5.2	Osobnostní diference z hlediska oborové zaměřenosti	304
9.5.3	Osobnostní diference z hlediska interakce faktorů oborové zaměřenosti a pohlaví	306
9.5.4	Osobnostní diference z hlediska komparace s jinými výzkumnými údaji	306
9.5.5	Vztahy mezi pěti základními faktory osobnosti a prosociálními, empatickými a afiliativními tendencemi . . .	313
9.6	Souhrnný závěr výzkumného projektu B	315

DESÁTÁ KAPITOLA*(Zdeněk Mlčák)*

10. Tabulková část výzkumného projektu B	318
---	------------

JEDENÁCTÁ KAPITOLA*(Zdeněk Mlčák, Helena Zášková)*

11. Sumarizace nejdůležitějších výzkumných výsledků	342
--	------------

11A. Summary of the most important research results	350
--	------------

12. Literatura	358
---------------------------------	------------

13. Rejstřík jmenný	382
--------------------------------------	------------

14. Rejstřík věcný	389
-------------------------------------	------------